

Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale
al Republicii Moldova

Raport de progres privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare regională 2022 - 2028

Ianuarie -
decembrie
2025

Chișinău, 2026

CUPRINS

ABREVIERI	3
I. SUMAR EXECUTIV	5
II. REALIZĂRI LA NIVEL DE OBIECTIVE ȘI DIRECȚII PRIORITARE	6
Obiectivul general 1. Creșterea competitivității și ocupării forței de muncă a regiunilor	6
1.1 Consolidarea rolului și funcțiilor orașelor în calitate de motoare de creștere a competitivității regiunilor	6
1.2. Îmbunătățirea mediului antreprenorial în regiuni.....	16
1.3 Identificarea și promovarea specializării inteligente în regiuni	18
1.4 Cooperarea regională și transfrontalieră	18
Obiectivul general 2. Sporirea coeziunii teritoriale și prevenirea excluziunii	20
2.1. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare de bază	20
2.2. Dezvoltarea infrastructurii de suport pentru afaceri.....	25
2.3. Sprijinirea procesului de adaptare a regiunilor la schimbările climatice, prevenirea riscurilor și reziliența în fața dezastrelor.....	28
Obiectivul general 3. Îmbunătățirea mecanismelor și instrumentelor de coordonare și implementare a politicii naționale de dezvoltare regională	29
3.1 Eficientizarea operațională a cadrului de implementare	29
3.2 Consolidarea mecanismului de finanțare al proiectelor de dezvoltare regională.....	30
3.3. Operaționalizarea Regiunii de Dezvoltare Chișinău	31
III. VALORIFICAREA MIJLOACELOR FINANCIARE ALOCATE DIN FNDRL ÎN 2025	32
IV. PROVOCĂRI ȘI RISCURI	33
V. PRIORITĂȚI PENTRU 2026	34

ABREVIERI

AAC	Asigurarea cu apă și canalizare
ADR	Agenția de Dezvoltare Regională
APL	Administrația Publică Locală
BNS	Biroul Național de Statistică
CNCDRL	Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale
CRD	Consiliul Regional pentru Dezvoltare
DUP	Document Unic de Program
FNDRL	Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală
MIDR	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
ONDRL	Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală
PIB	Produsul Intern Brut
POR	Program Operațional Regional
RD	Regiunea de Dezvoltare
SNDR	Strategia Națională de Dezvoltare Regională

Dezvoltarea regională a Republicii Moldova pentru anii 2022–2028

În 2022, după o experiență de mai bine de 10 ani de implementare a politicii de dezvoltare regională, Guvernul a aprobat o nouă Strategie de dezvoltare regională a țării, pentru perioada 2022-2028, în vederea modificării politicilor în domeniu și ajustării la noile tendințe și realități.

Noile priorități strategice în domeniu ținesc sprijinirea creșterii competitivității și dezvoltării durabile a fiecărei regiuni, ajustarea disparităților și creșterea calității vieții cetățenilor prin realizarea a trei obiective generale:

- creșterea competitivității și ocupării forței de muncă a regiunilor
- sporirea coeziunii teritoriale și prevenirea excluziunii
- îmbunătățirea instrumentelor de coordonare și implementare a politicii naționale de dezvoltare regională.

De asemenea, Strategia și-a propus transpunerea teritorială a obiectivelor și țințelor Strategiei de dezvoltare națională „Moldova 2030”, axate pe realizarea unor intervenții sistemice, pentru a contribui la creșterea indicatorilor medii de calitate a vieții (măsurați în 10 dimensiuni) a tuturor locuitorilor Republicii Moldova, indiferent de mediul de reședință.

Fiind principalul document de politici publice în domeniul dezvoltării regionale, Strategia condiționează elaborarea și aprobarea mai multor documente și programe pentru a asigura realizarea cu succes a obiectivelor stabilite, iar în 2025 acest lucru s-a realizat prin elaborarea și aprobarea a 11 proiecte de hotărâri ale Guvernului, desfășurarea apelurilor de propuneri de proiecte destinate localităților din țară și revitalizării orașelor, precum și prin și realizarea măsurilor aferente procesului de aliniere la cadrul normativ european.

În același timp, prin alocarea în 2025 în Fondul Național de Dezvoltare Regională și Locală, a 1930782,3 mii de lei, a fost asigurat procesul implementării proiectelor de dezvoltare regională și locală, iar indicatorii obținuți din implementarea acestora contribuie la atingerea indicatorilor setați în Strategia Națională de Dezvoltare Regională 2022-2028 și alte documente de politici publice naționale.

I. SUMAR EXECUTIV

Raportul de progres privind implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională are drept scop înțelegerea progresului înregistrat în implementarea obiectivelor pe parcursul anului 2025, inclusiv a restanțelor, pentru a prioritiza acțiunile viitoare necesare implementării Strategiei.

De asemenea, Raportul vine să ofere transparență în ceea ce privește acțiunile întreprinse de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și instituțiile subordonate, pe parcursul anului 2025, în realizarea obiectivelor asumate prin adoptarea Strategiei și modul de utilizare a resurselor financiare alocate în Fondul Național de Dezvoltare Regională pentru atingerea obiectivelor propuse.

Raportul de progres pentru 2025 este elaborat în baza Rapoartelor de progres privind implementarea Programelor Operaționale Regionale (POR), prezentate de către Agențiile de Dezvoltare Regională și Raportului de bilanț prezentat de Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală, și reflectă principalele rezultate obținute în procesul de implementare a documentului de politici publice pe parcursul anului 2025.

Raportul prezintă progresele obținute la nivelul fiecărei direcții prioritare stabilite de SNDR.

Printre principalele rezultate obținute în realizarea politicii de dezvoltare regională și locală, în 2025, se pot menționa:

- Aprobarea noului Document Unic de Program pentru perioada 2025-2027 (*Hotărârea Guvernului nr. 160/2025*) și a modificărilor ulterioare a acestuia (6 proiecte de modificare: *Hotărârile Guvernului nr. 360/2025, 438/2025, 479/2025, 529/2025, 638/2025, 726/2025*);
- Aprobarea modificărilor la Hotărârea Guvernului nr. 152/2022 cu privire la aprobarea Regulamentului privind gestionarea mijloacelor financiare ale Fondului național pentru dezvoltare regională și locală (*Hotărârea Guvernului nr. 174/2025*);
- Aprobarea modificărilor la Programul național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 916/2020, în baza Raportului de evaluare intermediară (*Hotărârea Guvernului nr. 216/2025*);
- Aprobarea modificărilor la Hotărârea Guvernului nr. 172/2022 privind organizarea și funcționarea Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale (*Hotărârea Guvernului nr. 559/2022*);
- Aprobarea modificărilor la Hotărârea Guvernului nr. 271/2022 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală (*Hotărârea Guvernului nr. 626/2025*);
- Lansarea a patru apeluri de proiecte, orientate spre sprijinirea dezvoltării echilibrate a teritoriului, îmbunătățirea infrastructurii și creșterea calității vieții în comunități, inclusiv a două programe guvernamentale noi („Curtea Europeană” și „Europa este aproape”), menite să răspundă necesităților actuale ale autorităților publice locale și să stimuleze dezvoltarea durabilă la nivel local și regional;
- Desfășurarea a 22 ședințe ale Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale și aprobarea a 89 de Decizii;
- Finalizarea a 13 proiecte de dezvoltare regională și 276 proiecte de dezvoltare locală;
- Încheierea procesului de screening bilateral pentru Capitolul 22: „Politica regională și coordonarea instrumentelor structurale”.

II. REALIZĂRI LA NIVEL DE OBIECTIVE ȘI DIRECȚII PRIORITARE

Obiectivul general 1. Creșterea competitivității și ocupării forței de muncă a regiunilor

Pentru atingerea obiectivului au fost stabilite următoarele Direcții prioritare:

1.1 Consolidarea rolului și funcțiilor orașelor în calitate de motoare de creștere a competitivității regiunilor

Intervențiile pentru realizarea acestui obiectiv sunt realizate prin procese de revitalizare urbană a orașelor din regiuni, prin programe de revitalizare urbană și soluții de amenajare a zonelor urbane în funcție de necesități.

În 2025, a continuat implementarea Programului național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova pentru anii 2021-2027¹ și a Programului național de accelerare a dezvoltării municipiului Bălți ca pol de dezvoltare pentru anii 2024-2028².

De asemenea, în 2025, cu suportul partenerilor polonezi a fost inițiată actualizarea Liniilor directoare de revitalizare urbană, fiind organizate o serie de ședințe cu participarea Agențiilor de Dezvoltare Regională.

Totodată, au fost finalizate 6 proiecte de dezvoltare regională în domeniul Revitalizării urbane și dezvoltării infrastructurii spațiilor publice.

În orașul Sângerei a fost finalizat proiectul de revitalizare urbană „*Sângerei, orașul incluziunii teritoriale – etapa II*”, finanțat prin Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală (FNDRL) și implementat de Agenția de Dezvoltare Regională Nord în perioada 2024-2025.

În cadrul proiectului au fost amenajate curți de bloc, reconstruite căi pietonale și stații de așteptare, amenajate spații de odihnă pentru copii, teren sportiv. De asemenea, a fost amenajat un scuar, un skatepark și o parcare auto, și a fost construit un drum din beton asfaltic.

Valoarea totală a proiectului a constituit 16,82 mil. lei, din care 14,94 mil. lei – din sursele FNDRL și 1,88 mil. lei – contribuția Primăriei orașului Sângerei.

Proiectul a fost o continuare a primului proiect de revitalizare urbană, în valoare de 15,61 mil. lei.

¹ Raportul de implementare a Programului va fi prezentat separat, conform Hotărârii Guvernului nr. 916/2020.

² Raportul de implementare a Programului va fi prezentat separat, conform Hotărârii Guvernului nr. 435/2024.

Proiectul „Sângerei – orașul incluziunii teritoriale, etapa II” a fost finanțat de Guvernul Republicii Moldova, prin Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală, și implementat de Agenția de Dezvoltare Regională Nord în perioada 2024-2025.

GUVERNUL
REPUBLICII MOLDOVA

MINISTERUL INFRASTRUCTURII
ȘI DEZVOLTĂRII REGIONALE
AL REPUBLICII MOLDOVA

Agenția de
Dezvoltare Regională
Nord

PRIMĂRIA
ORAȘULUI
SÂNGEREI

Sursa foto: adrnord.md

În orașul Dondușeni a fost finalizat proiectul de revitalizare urbană „*Reabilitarea infrastructurii de agrement și a zonei verzi de pe str. Pușkin, orașul Dondușeni*”, implementat de Agenția de Dezvoltare Regională Nord din sursele Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală (FNDRL) și din contribuții locale.

Proiectul a vizat transformarea vechiului teren de sport, aproape impracticabil, într-un teren de sport și de agrement confortabil pentru comunitate, fiind asigurate condiții urbane mai bune pentru circa 8.700 de locuitori ai orașului Dondușeni, care pot beneficia de un teren de minifotbal cu gazon artificial (2016 mp), un teren multisport – baschet și volei (612 mp) și un teren de workout și de fitness (460 mp). Aceste terenuri au fost îngrădite, iar suprafața totală a terenului amenajat constituie 0,72 de hectare. Totodată, a fost reconstruit canalul de evacuare a apei pluviale (342 m).

Valoarea totală a proiectului a constituit 8,50 mil. lei, din care 7,65 mil. lei – alocate din sursele FNDRL și 849,84 mii lei – contribuție locală.

Sursa foto: adrnord.md

În regiunea Centru, în orașul pol de creștere Ungheni a fost finalizat un proiect de modernizare a infrastructurii rutiere din zona de revitalizare urbană - „Modernizarea infrastructurii rutiere municipale pentru revitalizarea economică sustenabilă”, realizat de Guvernul Republicii Moldova prin intermediul Agenției de Dezvoltare Regională Centru din sursele Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală (FNDRL).

Proiectul a vizat reabilitarea unui sector rutier, din Cartierul Ungheni Vale, cu importanță strategică pentru mobilitatea urbană, în special pe străzile Ștefan cel Mare și Sfânt și Unghiului. Acestea au fost modernizate prin asfaltarea carosabilului, instalarea semnalizării rutiere moderne și măsuri de creștere a siguranței în trafic, intervențiile contribuind la reducerea timpului de deplasare și la îmbunătățirea confortului pentru pietoni și conducători auto.

Un element esențial al proiectului l-a constituit și modernizarea pasajului superior peste calea ferată Chișinău-Ungheni, aflat pe strada Ștefan cel Mare.

Tot în cadrul proiectului au fost executate lucrări de reabilitare a podului peste râul Delia, și consolidarea taluzului pentru prevenirea alunecărilor și asigurarea stabilității infrastructurii.

Valoarea totală a investiției a fost de 15,77 milioane lei, dintre care 11,90 milioane lei au fost alocați din FNDRL de către Guvernul Republicii Moldova, iar 3,87 milioane lei reprezintă contribuția autorităților publice locale.

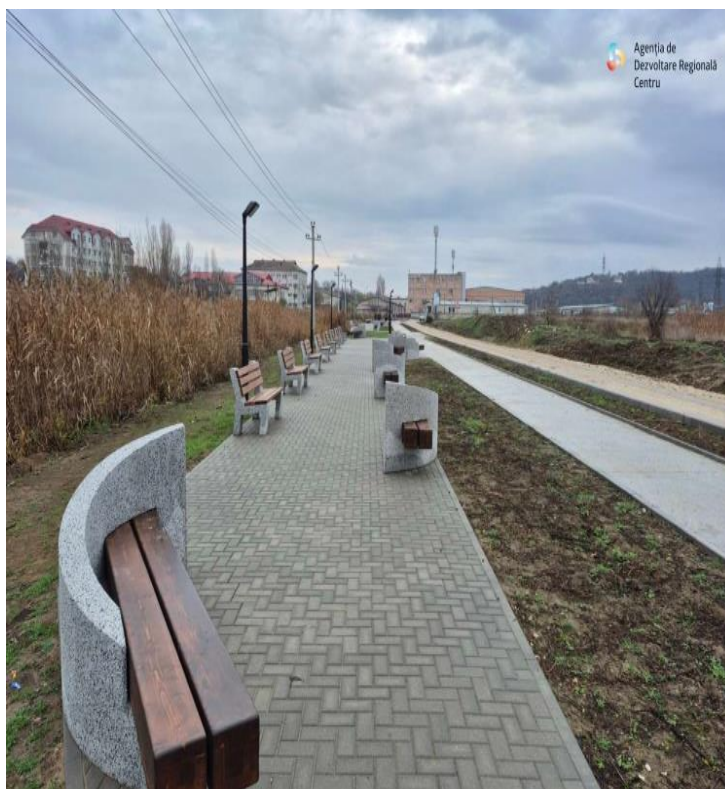
În următorii 3 ani va fi monitorizată durabilitatea proiectului.

Sursa foto: moldpres.md

Un alt proiect de revitalizare urbană finalizat în regiunea Centru este proiectul „Reabilitarea albiei râului Ișnovăț cu redarea destinației pentru odihnă activă în sector”. În cadrul proiectului a fost amenajat un spațiu modern de recreere. Zona reamenajată include patru zone de odihnă, peste 65 de bănci instalate, o alee pietonală, dar și o pistă pentru bicicliști construită paralel, pe o lungime de peste 1,1 km.

De asemenea, au fost amenajate 3 parcări care asigură peste 75 de locuri, inclusiv locuri speciale pentru persoanele cu dizabilități. Suplimentar, a fost construit un drum asfaltat ce face legătura dintre partea degradată a sectorului și instituțiile importante din zonă - Liceul Teoretic „Petre Ștefănuță” și Grădinița-creșă „Regina Maria”.

Sursa foto: adrcentru.md

Valoarea totală a proiectului a constituit 15,47 milioane lei, dintre care 10,67 milioane lei au fost alocate din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală (FNDRL), iar 4,80 milioane lei au constituit contribuția autorităților locale.

Sursa foto: adrcentru.md

Tot în regiunea de dezvoltare Centru a fost finalizat proiectul de revitalizare urbană „Amenajarea spațiului public - renovarea scării cu 424 de trepte din or. Rezina”, implementat de Agenția de Dezvoltare Regională (ADR) Centru, în parteneriat cu autoritățile locale.

Proiectul a avut drept scop transformarea unuia dintre cele mai circulante spații din oraș într-un loc mai sigur, mai accesibil și mai atractiv pentru comunitate.

În urma lucrărilor, au fost îmbunătățite semnificativ condițiile de acces pietonal între străzile Lomonosov (I terasă), Păcii (II terasă) și 27 August (III terasă), facilitând legătura dintre orașul Rezina, orașul Rîbnița, satele Ciorna și Stohnaia, precum și pentru turiști și oaspeți din alte localități. De asemenea, proiectul contribuie la îmbunătățirea mobilității locuitorilor din zona de revitalizare care traversează podul peste râul Nistru. Pe lângă reconstrucția scării cu 424 de trepte, au fost construite și două foșoare.

Valoarea totală a proiectului este de 4,18 milioane lei, dintre care 2,46 milioane lei au fost alocate din sursele Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală (FNDRL), iar 1,72 milioane lei reprezintă contribuția autorităților publice locale.

În regiunea de dezvoltare UTA Găgăuzia a fost finalizat proiectul „Spațiu de interacțiune: amenajarea zonei parcului și îmbunătățirea infrastructurii drumului de acces și a trotuarului pietonal în cartierul „Tukaneasca”, mun. Comrat.” în valoare de 11 067 189,74 lei, inclusiv: - 9 960 470,77 lei din FNDRL, - 1 106 718,97 lei - Primăria mun. Comrat.

În rezultatul implementării proiectului, au fost îmbunătățiți 820m de drum; a fost amenajată o zonă de recreere de 1,3 hectare; o zonă Workout cu utilaje de sport; un teren de joacă; un teren multifuncțional; trei foșoare, benzi de alergat, urne pentru gunoi și zonă verde.

Sursa foto: adrgaguzia.md

Conform Hotărârii Guvernului nr. 40/2022 cu privire la aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare regională, în domeniul consolidării rolului și funcțiilor orașelor în calitate de motoare de creștere a competitivității regiunilor, au fost stabiliți următorii indicatori de rezultat:

Tabelul nr. 1: Progresul indicatorilor aferenți Direcției prioritare 1.1 Consolidarea rolului și funcțiilor orașelor în calitate de motoare de creștere a competitivității regiunilor a SNDR

Indicatori stabiliți de SNDR 2022-2028
<p>Sprejinierea orașelor-poli de creștere să depășească principalele deficiențe de dezvoltare în corespundere cu indicatorii minimi înaintați în Legea nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova pentru orașele cu statut de municipiu, după următorii indicatori de bază:</p> <ul style="list-style-type: none"> - drumuri locale cu acoperire rigidă îmbunătățită – minimum 60% (în 2019 indicatorul a constituit în medie 35%); - serviciu local de transport public îmbunătățit (în 2019 transportul public urban era de calitate nesatisfăcătoare în 5 din 6 municipii); - salariu mediu tinde spre depășirea mediei naționale (în anul 2019 media pe 6 municipii a constituit 70-90%); - echipări minime cu infrastructură edilitară și socială existentă (funcționarea de complexe sportive multifuncționale și zone de recreere de importanță regională) pentru asigurarea atractivității pentru forța de muncă tânără și calificată; - acoperire cu servicii centralizare de canalizare minimum 70% (în 2019 media pe orașele-poli de creștere a fost de 57%); - acoperire cu servicii de iluminare nocturnă de calitate minimum 80% (în 2019 media cumulativă pe orașe a fost de 68% în 2019); - toate orașele-poli de creștere dotate cu stații de epurare a apelor uzate care corespund cerințelor normative și de eficacitate (în anul 2019 stații de epurare a apelor uzate nu existau deloc sau au funcționat doar parțial în 4 din 6 municipii).
<p>2. Accelerarea dezvoltării mun. Bălți în calitate de pol de dezvoltare prin reducerea decalajelor față de mun. Chișinău după principalii indicatori de dezvoltare socioeconomică (în baza Programului național de accelerare a dezvoltării municipiului Bălți ca pol de dezvoltare aprobat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - salariu mediu (în 2019 – 79% față de mun. Chișinău); - volum al comerțului raportat la numărul de locuitori (în 2019 – 31% față de mun. Chișinău);

- volum total al construcțiilor raportat la numărul de locuitori (în 2019 – 27% față de mun. Chișinău);
 - cifră de afaceri a agenților economici raportată la numărul de locuitori (în 2019 – 43% față de mun. Chișinău).

Indicatori obținuți în 2025

1. Indicatorii obținuți în baza implementării Programului național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova pentru anii 2021-2027:

	Regiunea Nord	Regiunea Centru	Regiunea Sud	Regiunea UTAG
<u>Drumuri locale cu acoperire rigidă</u>	<p>În iulie-noiembrie 2025 din bugetul local mun. Soroca au fost reabilite: str. Oleinicov - 8 mln și str. Luceafărul - estimativ de 5 mln. lei. Ca indicator realizat în anul 2025 sunt: 1,23 km</p> <p>Totodată a fost aplicat proiectul „Asigurarea mobilității sustenabile prin modernizarea drumurilor în mun. Soroca” la Programul de dezvoltare locală Europa este aproape, ediția 2025 pentru finanțare din sursele FNDRL– 9,56 mln lei. Proiectul a fost inclus în DUP prin HG Nr. 2 din 14.01.2026 privind modificarea anexei nr. 2 la Documentul unic de program pentru anii 2025-2027, aprobat prin HG nr. 160/2025</p> <p>• În anul 2025 în mun. Edineț au fost reparați 4,98 km de drum, dintre care: Asfaltați - 2,48 km; Variantă albă – 2,5 km în Valoarea totală: 14 536,00 lei</p> <p>La fel a fost aplicat proiectul „Reabilitarea străzii Alexandru cel Bun din mun. Edineț” la Programul: „Europa este aproape” (FNDRL) în valoare: 9,91 mln lei pentru realizarea indicatorului de 1,6 km drum reabilitat. Proiect inclus în DUP 2025–2027 și în planul de achiziții pentru anul 2026.</p> <p>Ponderea drumurilor asfaltate: - Soroca: 65% - Edineț: 73%</p> <p>Ponderea drumurilor</p>	<p>În Ungheni, prin proiectul „Modernizarea Infrastructurii rutiere municipale pentru revitalizarea economică sustenabilă” au fost reabilite capital cca 0,9 km drumuri, astfel majorându-se ponderea drumurilor asfaltate de la 31% la 40%.</p> <p>Au fost elaborate 6 proiecte tehnice pentru reconstrucția străzilor din mun. Ungheni. Se desfășoară lucrări de reabilitare a drumurilor cu mobilizarea resurselor locale.</p>	<p>Ponderea drumurilor asfaltate a crescut de la 32% la 62% (activități realizate prin finanțare din bugetul local și surse atrase din partea partenerilor de dezvoltare).- Cca. 35 de km de străzi au fost asfaltate.</p>	<p>În anul 2025 drumurile cu îmbrăcămintă rutieră rigidă constituie 50%.</p>

	<p>locale de calitate bună și satisfăcătoare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Soroca: 45% - Edineț: 27% 			
<u>Serviciu local de transport public</u>	<ul style="list-style-type: none"> • În luna august 2025 a fost aprobat prin Decizia nr 17/1 a Consiliului mun. Soroca Planul de Mobilitate Urbană și Studiul de fezabilitate privind organizarea serviciului local de transport public elaborate cu asistența GIZ/SBC. • Anual primăria mun. Edineț subvenționează ÎM „Transport Public Edineț” cu deservirea soft pentru servicii de internet în autobuze cât și deservirea tehnică a autobuzelor în valoare de 1 mln 200 mii lei. 	<p>În Ungheni, prin proiectul „Dezvoltarea unui sistem integrat de transport urban în municipiul Ungheni”, finanțat din FNDRL au fost procurate 18 unități de transport moderne și creat serviciul municipal de transport public. Totodată, cu asistența „EU4Moldova: regiuni cheie” (în valoare de cca 1 mln MDL) a fost elaborat Planul de Mobilitate Urbană.</p>	<p>Cahul are în dotare 27 unități de transport cu grad avansat de uzură, la acest aspect nu se înregistrează nici un progres.</p>	<p>A fost elaborat studiul de fezabilitate pentru dezvoltarea sistemului de transport public urban.</p>
<u>Salariul mediu</u>	<p>Conform datelor BNS³, în Edineț (raion) salariul mediu lunar brut pentru 2025 a constituit 11 009,4 lei. În Soroca (raion), salariul mediu lunar brut pentru 2025 a constituit 11 118,2⁴.</p>	<p>Conform datelor BNS⁵, în Ungheni (raion) salariul mediu brut pentru 2025 a constituit 11 861,5 lei. În Orhei (raion), salariul mediu brut pentru 2025 a constituit 12 511,6 lei⁶.</p>	<p>Salariul mediu în Cahul (raion) în anul 2025 a fost de 12 198,3 lei⁷.</p>	<p>Salariu mediu în UTA Găgăuzia (regiune) în 2025 a constituit 10 759,4 lei⁸.</p>
<u>Echipări minime cu infrastructură edilitară și socială:</u>	<ul style="list-style-type: none"> • În anul 2024 a fost inițiat implementarea proiectului „Crearea complexului multifuncțional sportiv în municipiul Edineț” finanțat din sursele FNDRL. Lucrările de construcții-montaj au fost sistate la 1 august 2024 ca urmare a unor erori de proiectare identificate, ceea ce a făcut 	-	-	<p>În cadrul programului de revitalizare, atractivitatea cartierului Tucaneasca a crescut semnificativ: zona modernă de parc și sport creată a</p>

³https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/30%20Statistica%20sociala/30%20Statistica%20sociala_03%20FM_SAL010_serii%20lunare/SAL014910reg.px/table/tableViewLayout2/?rxid=5aad211e-2f63-43c6-9796-f49f4cefe6cf. Date disponibile la nivel de raion.

⁴https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/30%20Statistica%20sociala/30%20Statistica%20sociala_03%20FM_SAL010_serii%20lunare/SAL014910reg.px/table/tableViewLayout2/?rxid=5aad211e-2f63-43c6-9796-f49f4cefe6cf. Date disponibile la nivel de raion.

⁵https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/30%20Statistica%20sociala/30%20Statistica%20sociala_03%20FM_SAL010_serii%20lunare/SAL014910reg.px/table/tableViewLayout2/?rxid=5aad211e-2f63-43c6-9796-f49f4cefe6cf. Date disponibile la nivel de raion.

⁶https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/30%20Statistica%20sociala/30%20Statistica%20sociala_03%20FM_SAL010_serii%20lunare/SAL014910reg.px/table/tableViewLayout2/?rxid=5aad211e-2f63-43c6-9796-f49f4cefe6cf. Date disponibile la nivel de raion.

⁷https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/30%20Statistica%20sociala/30%20Statistica%20sociala_03%20FM_SAL010_serii%20lunare/SAL014910reg.px/table/tableViewLayout2/?rxid=5aad211e-2f63-43c6-9796-f49f4cefe6cf. Date disponibile la nivel de raion.

⁸https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/30%20Statistica%20sociala/30%20Statistica%20sociala_03%20FM_SAL010_serii%20lunare/SAL014910reg.px/table/tableViewLayout2/?rxid=5aad211e-2f63-43c6-9796-f49f4cefe6cf. Date disponibile la nivel de regiune.

	<p>imposibilă continuarea execuției conform documentației prezentate de APL.</p> <p>În consecință, gradul de realizare a proiectului este practic nul. ADR Nord a încheiat un acord de reziliere a contractului de antrepriză, iar în prezent proiectul se află în proces de reproiectare tehnică</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studiul de Fezabilitate privind complexul sportiv multifuncțional este elaborat cu asistența GIZ/SBC și aprobat de către Consiliul municipal Soroca prin Decizia nr. 14/4 din 17 aprilie 2025. Costuri estimative - 1 mln lei. 			<p>devenit un punct de atracție pentru locuitori, a îmbunătățit calitatea mediului urban și a contribuit la promovarea unui mod de viață activ și la dezvoltarea comunității.</p>
<p><u>Acoperire cu servicii centralizare de canalizare:</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> • În anul 2025 a fost depusă Cererea de finanțare a proiectului „<i>Construcția și extinderea sistemului de canalizare în mun. Soroca, RDN</i>” în cadrul concursului competitiv de selectare a proiectelor de dezvoltare regională, ediția 2024, cu finanțare din FNDRL în valoare de 30 583 163 lei. Proiectul a fost inclus în DUP 2025-2027 prin HG nr.160/2025 și Decizia CNCDRL nr. 46 din 15.08.2025 • În data de 23.12.2024 a fost semnat contractul de finanțare a subproiectului „Extinderea și îmbunătățirea serviciilor de canalizare în municipiul Soroca” în valoare de 8.2 mil euro, finanțat de Banca Mondială. În cadrul procedurii de achiziții publice se evaluează cele 7 Oferte depuse de OE. Responsabil de organizarea achizițiilor este ONDRL. • În anul 2024, a fost inițiat implementarea proiectului „Improved public infrastructure and public utilities performance in 	<p>În Ungheni, cu sprijinul partenerilor de dezvoltare (UE, GIZ, BMZ, Solidarity Fund) și cu finanțări atrase din FNDRL a fost implementat un proiect de extindere a rețelelor de canalizare, asigurându-se majorarea gradului de acoperire cu servicii centralizate de la 54% la 70% din gospodăriile casnice. Rețeaua de canalizare a fost extinsă cu circa 12 km.</p> <p>În perioada 2024-2025 au fost pregătite 2 proiecte tehnice pentru extinderea rețelelor de canalizare în cartierele periferice ale orașului, APL fiind în curs de identificare a resurselor financiare.</p>	-	<p>Acoperirea cu servicii centralizare de canalizare a gospodăriilor a constituit 39,6 % (anul 2024).</p>

	<p>selected local communities- Water Treatment Plan Edinet” din sursele externe (ADA). Proiectul prevede atât construcția unei noi Stații de Tratare a Apei, cât și toată infrastructura conexă captării, tratării și transportării apei din râul Prut (inclusiv 2 stații de pompare). În anul 2025 a continuat implementarea proiectului. Lucrările au fost replanificate din cauza condițiilor meteorologice nefavorabile.</p> <p>Gradul de realizare a proiectului constituie circa 95% din LCM. Urmează testarea și punerea în funcțiune a stației, precum și recepția la terminarea lucrărilor</p> <p>Indicatori realizați: 4 473 m rețele de canalizare construite; 1 Stație de pompare a apelor uzate construită.</p> <p>Gradul de acoperire cu servicii centralizate de canalizare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Soroca: 43% - Edineț: 60% <p>Gradul de acoperire cu servicii centralizate de aprovizionare cu apă:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Soroca: 90% - Edineț: 92% 			
<u>Servicii de iluminare nocturnă:</u>	<p>Ponderea străzilor dotate cu iluminat nocturn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Soroca: 95% - Edineț: 90% <p>Gradul de acoperire cu corpuri de iluminat eficiente energetic:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Soroca: 90%, dintre care 2% eficiente energetic (corpuri cu iluminat solar) Edineț: 90 acoperite dintre care 15% corpuri eficiente energetic. 	Nu au fost inițiate lucrări.	Proiect în implementare.	Gradul de acoperire cu iluminat public nocturn de calitate în municipiul Comrat constituie - 80%.
<u>Stații de epurare în toate orașele poli</u>		Municipiile Orhei și Ungheni dispun de stații de epurare.	Proiect în implementare.	A fost efectuată expertiza tehnică a construcțiilor existente în vederea proiectării

				ulterioare a stațiilor de epurare.
*Notă: Regiune de dezvoltare mun. Chișinău nu este vizată în Programul național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova pentru anii 2021-2027.				
2. Programul național de accelerare a dezvoltării municipiului Bălți ca pol de dezvoltare pentru anii 2024-2028 a fost aprobat în iunie: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=143834&lang=ro ⁹ .				
Conform datelor oferite de ADR Nord:				
<ul style="list-style-type: none"> • Salariul (a. 2024 - 74% față de mun.Chișinău) (reducere cu 5 puncte procentuale) • Volumul comerțului (BNS nu publică indicatorul respectiv) • Construcțiile (a. 2024 - 37% față de mun. Chișinău) (creștere cu 10 p.p.) • CA (a.2024 - 43%) (fără schimbări) 				
În vederea susținerii mediului antreprenorial și a producătorilor locali, ADR Nord, în parteneriat cu Primăria mun. Bălți, a elaborat și depus proiectul <i>pe listă</i> „Susținerea micilor producători agricoli din regiune prin sporirea accesului la piața agroalimentară din mun. Bălți”, cu o valoare totală de 16,5 mln lei, solicitați din FNDRL și contribuția primăriei mun. Bălți, inclus în DUP 2025–2027. Proiectul vizează amenajarea unei piețe agroalimentare moderne pe un teren de 1 ha, destinată comercializării produselor de către producătorii locali și regionali și îmbunătățirii accesului consumatorilor la produse agroalimentare de calitate. Proiectul va fi inclus în PAF 2026.				

Sursa: Elaborat de autori în baza datelor furnizate de ADR

1.2. Îmbunătățirea mediului antreprenorial în regiuni

Intervențiile pentru îmbunătățirea mediului antreprenorial în regiuni sunt concentrate pe două direcții de bază: dezvoltarea antreprenoriatului și sporirea atractivității turistice în regiune.

În perioada raportată, nu au fost finalizate proiecte destinate sporirii atractivității turistice sau dezvoltării antreprenoriatului.

Tabelul nr. 2: Dinamica indicatorilor setați pentru Direcția prioritară 1.2. Îmbunătățirea mediului antreprenorial în regiuni din SNDR

Indicatori stabiliți în SNDR 2022-2028	Indicatori obținuți în 2025 ¹⁰				
<ul style="list-style-type: none"> • PRB/locuitor în regiuni crescut; • Volum al investițiilor private în regiuni (inclusiv străine) crescut; • Număr de întreprinderi la 1 000 de locuitori în regiuni crescut; • Ponderea producției industriale livrate la export în regiuni crescută 		PRB ¹¹ /locuitor în regiuni crescut	Volum al investițiilor private în regiuni (inclusiv străine) crescut ¹²	Număr de întreprinderi la 1 000 de locuitori în regiuni crescut	Ponderea producției industriale livrate la export în regiuni crescută
	RD Nord	68,7 mii lei ¹³		9,3 mii unități ¹⁴ total în RD Nord.	44,9 % ¹⁵

⁹ Raportul de progres privind implementarea Programului va fi prezentat separat.

¹⁰ Pentru anul de referință nu sunt disponibile toate datele statistice.

¹¹ Datele prezentate reflectă PIRB

¹² Date indisponibile pe BNS.

¹³ Ultimile date disponibile din BNS sunt din anul 2023: https://statistica.gov.md/ro/produsul-intern-brut-regional-pe-locuitor-9950_60255.html

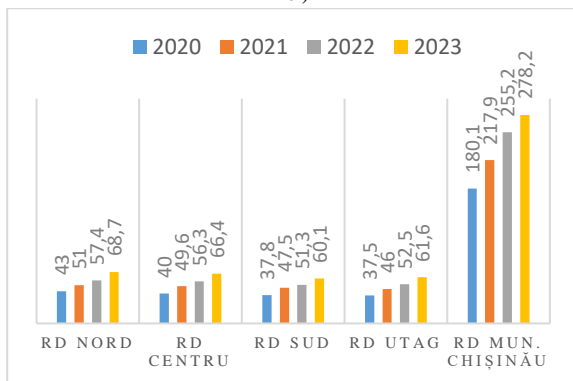
¹⁴ Ultimile date disponibile din BNS sunt din anul 2024: <https://statistica.gov.md/ro/statistic-indicator-details/22>

¹⁵ https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/40%20Statistica%20economica/40%20Statistica%20economica_14%20IND_IND020/IND020400r_eg.px/table/tableViewLayout/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774. Date disponibile pentru 2024.

	RD Centru	66,4 mii lei ¹⁶		11,8 mii unități ¹⁷ total în RD Centru.	42,8% ¹⁸
	RD Sud	60,1 mii lei ¹⁹		4,2 mii unități ²⁰ total în RD Sud.	39,2% ²¹
	RD UTAG	61,6 mii lei ²²		2,1 mii unități ²³ total în RD UTAG.	53,7% ²⁴
	RD mun. Chișinău ²⁵	278,2 mii lei ²⁶		40,7 mii unități ²⁷ total în RD mun. Chișinău.	22,6% ²⁸

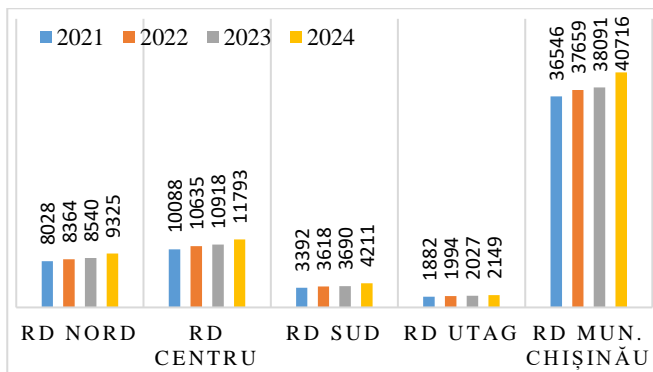
Sursa: Elaborat de autori în baza datelor furnizate de ADR și datelor disponibile pe BNS

Fig. 1. Evoluția PIBR în regiuni 2020-2023 per locuitor (mii lei)

Sursa: Elaborat de autori în baza datelor BNS

Fig. 2. Evoluția numărului de întreprinderi în regiuni (un.), 2021-2024

Sursa: Elaborat de autori în baza datelor BNS

Fig. 3. Evoluția ponderii producției industriale livrate la export în regiuni (%), 2020-2024

¹⁶ Ultimile date disponibile din BNS sunt din anul 2023: https://statistica.gov.md/ro/produsul-intern-brut-regional-pe-locuitor-9950_60255.html

¹⁷ Ultimile date disponibile din BNS sunt din anul 2024: https://statistica.gov.md/ro/statistic_indicator_details/22

¹⁸ https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/40%20Statistica%20economica/40%20Statistica%20economica_14%20IND_IND020/IND020400reg.px/table/tableViewLayout2/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774. Date disponibile pentru 2024.

¹⁹ Ultimile date disponibile din BNS sunt din anul 2023: https://statistica.gov.md/ro/produsul-intern-brut-regional-pe-locuitor-9950_60255.html

²⁰ Ultimile date disponibile din BNS sunt din anul 2024: https://statistica.gov.md/ro/statistic_indicator_details/22

²¹ https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/40%20Statistica%20economica/40%20Statistica%20economica_14%20IND_IND020/IND020400reg.px/table/tableViewLayout2/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774. Date disponibile pentru 2024.

²² Ultimile date disponibile din BNS sunt din anul 2023: https://statistica.gov.md/ro/produsul-intern-brut-regional-pe-locuitor-9950_60255.html

²³ Ultimile date disponibile din BNS sunt din anul 2024: https://statistica.gov.md/ro/statistic_indicator_details/22

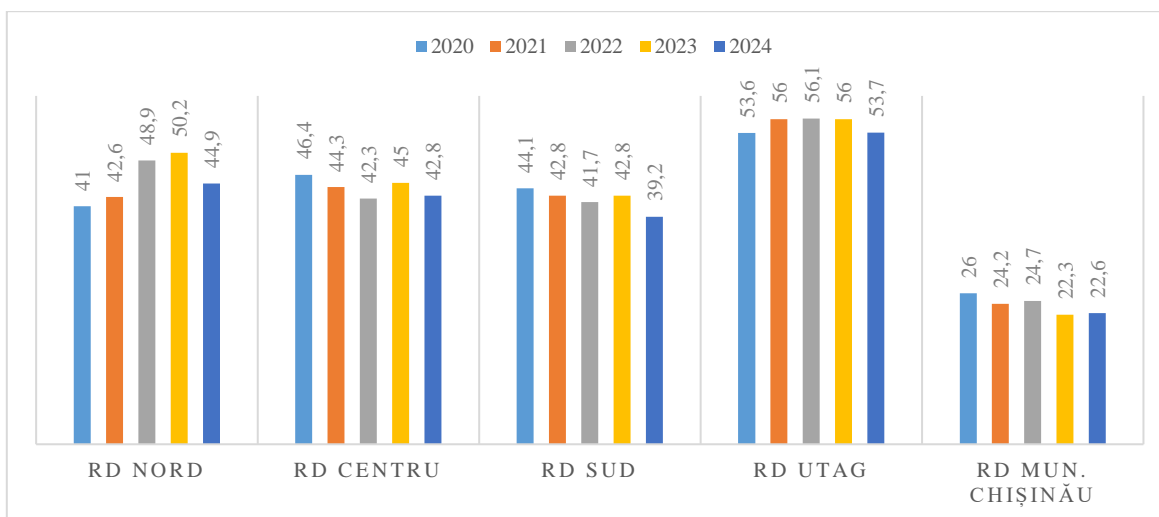
²⁴ https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/40%20Statistica%20economica/40%20Statistica%20economica_14%20IND_IND020/IND020400reg.px/table/tableViewLayout2/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774. Date disponibile pentru 2024.

²⁵ Regiunea a fost instituționalizată în 2023 și nu a avut proiecte în implementare.

²⁶ Ultimile date disponibile din BNS sunt din anul 2023: https://statistica.gov.md/ro/produsul-intern-brut-regional-pe-locuitor-9950_60255.html

²⁷ Ultimile date disponibile din BNS sunt din anul 2024: https://statistica.gov.md/ro/statistic_indicator_details/22

²⁸ https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/40%20Statistica%20economica/40%20Statistica%20economica_14%20IND_IND020/IND020400reg.px/table/tableViewLayout2/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774. Date disponibile pentru 2024.

Sursa: Elaborat de autori în baza datelor BNS

1.3 Identificarea și promovarea specializării inteligente în regiuni

Potrivit Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională 2022-2028, specializarea inteligentă urmează să contribuie la creșterea competitivității economice a regiunilor prin inovarea sectoarelor și nișelor al căror impact economic al intervențiilor va fi cel mai mare.

Măsura urmează să se realizeze prin aprobarea, la nivelul fiecărei regiuni, a studiilor de specializare inteligentă.

Tabelul nr. 3. Indicatorii aferenți Direcției prioritare 1.3 Identificarea și promovarea specializării inteligente în regiuni din SNDR.

Indicatori stabiliți conform SNDR 2022-2028
Decizia aprobată (inclusiv foaia de parcurs de promovare) de consiliile regionale pentru dezvoltare la nivelul fiecărei regiuni privind sectoarele și nișele de specializare inteligentă și inițierea intervențiilor aferente.
Indicatori obținuți în 2025
În perioada de referință, a fost aprobat studiul de specializare inteligentă pentru regiunea de dezvoltare UTA Găgăuzia (Decizia CRD №1/6 din 27.02.2025). Pentru Regiunile Nord, Centru și Sud, studiile au fost elaborate în perioada 2023-2024. ADR Chișinău planifică elaborarea studiului în perioada de programare 2026-2028.

Sursa: Elaborat de autori în baza datelor furnizate de ADR

1.4 Cooperarea regională și transfrontalieră

Având în vedere obținerea de către Republica Moldova a statutului de țară de candidat la UE, în 23 iunie 2022, au fost deschise mai multe oportunități de colaborare a autorităților naționale, implicit a Agențiilor de Dezvoltare Regională, în cadrul programelor transfrontaliere și transnaționale.

Tabelul nr. 4. Indicatorii aferenți Direcției prioritare 1.4 Cooperarea regională și transfrontalieră din SNDR obținuți în 2025

Indicatori stabiliți de SNDR 2022-2028
--

Numărul de proiecte noi atrase; Numărul de persoane beneficiare; Cooperarea instituțională între țările participante.	
Indicatori obținuți în 2025	
<i>Nord</i>	-
<i>Centru</i>	<p>1 proiect atras: BRIDGE2EU: Sprijin pentru integrarea Republicii Moldova în UE</p> <p>Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru România și Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru Republica Moldova vor implementa în 2026 proiectul BRIDGE2EU – Bridging Borders, o inițiativă dedicată consolidării capacității instituționale a Republicii Moldova pentru integrarea în Uniunea Europeană.</p> <p>Proiectul se va derula pe parcursul perioadei 1 ianuarie – 31 decembrie 2026, cu sprijinul Regiunii Emilia-Romagna din Italia, și are ca obiectiv principal îmbunătățirea cooperării administrative și alinierea practicilor de dezvoltare regională la legislația și standardele UE. Schimb de know-how și mentorat instituțional</p> <p>Inițiativa se bazează pe parteneriatul dintre cele două agenții, început în 2012, și urmărește facilitarea unui schimb aplicat de experiență în domenii precum planificarea strategică, coordonarea interinstituțională și gestionarea mecanismelor de finanțare europene.</p>
<i>Sud</i>	-
<i>UTAG</i>	<p>1 proiect atras urmare a semnării Memorandumului de înțelegere cu Guvernul Estoniei (ESTDEV) privind programul IMPACT pentru susținerea autorităților publice locale din UTA Găgăuzia (9 septembrie 2025).</p>
<i>mun. Chișinău</i>	<p>În anul 2025, nu au fost atrase proiecte noi pentru finanțare în cadrul activităților ADR Mun. Chișinău.</p> <p>Totodată, în perioada de raportare a fost lansată implementarea proiectului finanțat prin Programul INTERREG „<i>Bune practici și transfer de cunoștințe pentru întărirea capacității administrative în politica de dezvoltare regională între România și Republica Moldova</i>”, acceptat pentru finanțare de Comisia Europeană. Lansarea oficială a proiectului a avut loc la 11 septembrie 2025, la Palatul Republicii, evenimentul reunind 93 de participanți²⁹.</p> <p>15 angajați ai ADR Mun. Chișinău au beneficiat de îmbunătățirea condițiilor de muncă prin dotarea instituției cu echipamente de birou, inclusiv un televizor de dimensiuni mari, imprimante și calculatoare.</p> <p>Aceste dotări contribuie la optimizarea activității instituționale și la crearea unor condiții mai eficiente pentru desfășurarea activităților administrative și operaționale.</p> <p>În vederea coordonării activităților și facilitării schimbului de experiență între instituțiile partenere la proiect, au fost organizate 8 ședințe de lucru privind managementul proiectului, dintre care 2 ședințe desfășurate la sediul ADR mun. Chișinău și 6 ședințe în format online.</p>
<p>Totodată, în 2025, în bază de apel continuu, în cadrul Programului „Satul European” au fost selectate pentru finanțare din FNDRL 7 proiecte pentru cofinanțarea proiectelor implementate din sursele de asistență externă (Măsura 3.1.). Proiectele finanțate în cadrul prezentei măsuri sunt orientate spre asigurarea suportului necesar autorităților administrației publice locale în atragerea surselor financiare ale partenerilor de dezvoltare sau din surse ale programelor de cooperare transfrontalieră/transnațională, prin implementarea proiectelor investiționale.</p> <p>În cadrul Programului „Satul European 1”, în 2025 au fost implementate 7 proiecte de cofinanțare a proiectelor implementate din sursele de asistență externă.</p>	

Sursa: Elaborat de autori în baza datelor furnizate de ADR

²⁹ <https://www.facebook.com/ADRmunChisinau/videos/bune-practici-%C8%99i-transfer-de-cuno%C8%99tin%C8%9Be-pentru-consolidarea-capacit%C4%83%C8%9Bii-administ/812978451308442/?rdid=sPrx991oqH3QNQlc>

Obiectivul general 2. Sporirea coeziunii teritoriale și prevenirea excluziunii

Pentru atingerea obiectivului, SNDR 2022-2028 stabilește următoarele Direcții prioritare:

2.1. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare de bază

Asigurarea localităților cu sisteme de canalizare și regionalizarea serviciilor de Apă - Canal este una dintre prioritățile naționale, dar și regionale, care contribuie la atingerea inclusiv a obiectivelor de dezvoltare durabilă.

Tabelul nr. 5. Indicatorii aferenți Direcției prioritare 2.1. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare de bază din SNDR, obținuți în 2025

Indicatori stabiliți de SNDR 2022-2028					
<ul style="list-style-type: none"> • Locuințe dotate cu servicii publice de apeduct din surse sigure de apă • Locuințe dotate cu servicii publice de canalizare; • Acces al populației la sisteme de colectare a deșeurilor municipale asigurat; • Grad de microregionalizare a operatorilor de utilități publice din orașele-centre raionale crescut. 					
Indicatori obținuți în 2025					
	RD Nord	RD Centru	RD Sud	RD UTAG	RD mun. Chișinău
<i>Locuințe dotate cu servicii publice de apeduct din surse sigure de apă³⁰</i>	217 565	238 641	137 963	37 352	316 544
<i>Locuințe dotate cu servicii publice de canalizare³¹</i>	83 678	59 107	25 720	11 232	297 833
<i>Acces al populației la sisteme de colectare a deșeurilor municipale asigurat³²</i>	-	-	-	-	-
<i>Grad de microregionalizare a operatorilor de utilități publice din orașele-centre raionale crescut³³</i>	-	-	-	-	-
Indicatori suplimentari obținuți în 2025 în baza proiectelor de dezvoltare regională și locală finalizate					
Dezvoltare regională			Dezvoltare locală		
RD Nord: - 7,9 km de rețele de apeduct/magistrale construite/reabilitate; - 1 stație de pompare a apei potabile construită; - 2 rezervoare de apă potabile supraterane construite; - 3 sonde forate; - 4 localități ce au acces la sistemul de AAP construit/reabilitat; - 3 525 persoane cu acces la sistemul de AAP construit/reabilitat.	Rețele exterioare de alimentare cu apă (km)		837,29		
	Sondă arteziană (un)		40,00		
	Stație de captare a apei (un)		1,00		
	Stație de pompare a apei (un)		21,00		
	Stație de tratare / dezinfectare a apei (un)		30,00		
	Castel / turn de apă (un)		94,00		
	Rezervor de apă (un)		16,00		
	Branșamente individuale (un)		6.934,00		
	Platforme construite/ amenajate (un)		25,00		
	Localități cu sistem de alimentare cu apă construit/reabilitat (un)		123,00		

³⁰https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/60%20Statistica%20regionala/60%20Statistica%20regionala_06%20LOC/LOC020120reg.px/?rxid=9a62a0d7-86c4-45da-b7e4-fecc26003802. Date disponibile pe BNS doar pentru 2024.

³¹https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/60%20Statistica%20regionala/60%20Statistica%20regionala_06%20LOC/LOC020220reg.px/?rxid=9a62a0d7-86c4-45da-b7e4-fecc26003802. Date disponibile pe BNS doar pentru 2024.

³² Date indisponibile pe BNS

³³ Date indisponibile pe BNS

<p>RD Centru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 66,28 km rețea apeduct construit/reabilitat; - 10 Turnuri de apă; - 6 Rezervor de apă potabilă ; - 4 Stații de pompare a apei; - 2 castele de apă potabilă construite (V=50m3X 2); - 2 stații de dezinfectare a apei construite - 15 localități ce au acces la sistemul de apeduct construit/reabilitat; - 22 883 persoane cu acces la sistemul de apeduct construit/reabilitat. <p>RD Sud:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 bloc de tratare biologică de 2500 m3/24h; - 2 platforme de tratare a nămolului; - 34,1 km de rețele de canalizare; - 7 stații de pompare a apelor uzate - 1 localitate cu acces la sistem de canalizare construit/reabilitat; - circa 16 000 persoane cu acces la infrastructura reabilitată. <p>RD UTAG:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 4,8 km rețele de canalizare construite; - 128 fântâni de canalizare instalate; <p>1 374 persoane cu acces la sistemul de canalizare construit.</p>	Instituții publice cu acces la apă (un)	351,00
	Agenți economici cu acces la sistem de alimentare cu apă (un)	531,00
	Gospodării cu acces la sistem de alimentare cu apă (un)	45.723,00
	Locuitori cu acces la sistem de alimentare cu apă (un)	169.118,00
	Locuri de muncă create (un)	6,00
	Rețele de canalizare (km)	180,75
	Stație de pompare a apelor uzate (un)	35,00
	Stație de epurare (un)	24,00
	Branșamente la sistem de canalizare	106,00
	Platforme construite/ amenajate (un)	10,00
	Localități cu sistem de canalizare construit/reabilitat/extins (un)	54,00
	Instituții publice cu acces la sistem de canalizare (un)	80,00
	Agenți economici cu acces la sistem de canalizare (un)	192,00
	Gospodării cu acces la sistem de canalizare (un)	21.356,00
	Locuitori cu acces la sistem de canalizare (pers)	129.880,00
	Locuri de muncă create (un)	8,00
	Servicii noi create	1,00

Sursa: Elaborat de autori în baza datelor BNS și datelor furnizate de ADR/ONDRL

La realizarea acestui obiectiv și atingerea indicatorilor menționați au contribuit o serie de proiecte de dezvoltare regională și locală implementate în 2025.

În regiunea Nord a fost finalizat proiectul „Construcția aducțiunii de apă pentru satele Temeleuți, Văscăuți, Coșernița, Cernița, raionul Florești, cu conectarea la apeductul existent Zăluțeni-Târgul Vertiuțeni – Vertiuțeni, raionul Florești”, care a adus potabilă din râul Nistru în satele Cernița, Coșernița, Temeleuți și Văscăuți din raionul Florești pentru circa 3.500 de locuitori din cele patru localități.

În cadrul proiectului au fost construite rețele de apeduct cu o lungime totală de peste 14 km, o stație de pompare a apei potabile, două rezervoare de apă potabilă supraterane și trei sonde arteziene (27 m adâncime) pentru captarea apei din râul Nistru cu viitoarea conectare la apeductul existent Zăluțeni – Târgul Vertiuțeni – Vertiuțeni din raionul Florești, construit anterior.

Valoarea totală a proiectului a constituit 11,77 mil. lei, din care 10,60 mil. lei – din sursele FNDRL și 1,18 mil. lei – contribuții locale: Consiliul Raional Florești, Primăria comunei Văscăuți și Primăriile satelor Cernița, Coșernița și Temeleuți.

Proiectul reprezintă o continuitate a două proiecte implementate anterior în raionul Florești: proiectul „Apă pentru viață în Regiunea de Nord: raioanele Florești și Soroca”, în valoare totală de circa 62,9 mil. lei, implementat din sursele FNDRL, Fundației Filiala din Moldova a Fundației SKAT – implementator al Proiectului Elveției de Apă și Sanitație în Moldova (ApaSan), S.A. „Servicii Comunale Florești” și primăriilor partenere în perioada 2017-2020, și proiectul „Apă

pentru viață în regiunea de Nord: raioanele Florești și Soroca 2”, în valoare totală de 35,9 mil. lei, implementat din sursele FNDRL în perioada iulie 2022 – iulie 2023. În urma implementării acestor două proiecte, 16 localități din raionul Florești au acces la apă potabilă.

Sursa: admnord.md

În regiunea de dezvoltare Centru au fost finalizate proiectele „Construcția apeductului magistral Sărata-Răzeși –Voinescu – Mingir, raionul Hîncești” și „Îmbunătățirea calității vieții populației rurale prin construcția apeductului de interconexiune a râului Prut - s. Măcărești cu apă potabilă a 13 localități din raioanele Nisporeni și Ungheni”, indicatorii obținuți fiind prezentați în tabelul de mai sus.

În regiunea Sud au fost finalizate 2 proiecte din domeniul aprovizionării cu apă și sanitație.

În cadrul proiectului „Modernizarea stației de epurare a apelor uzate din or. Căușeni, etapa II și construcția sistemului de canalizare în sectorul Căușenii Vechi” s-au obținut următoarele rezultate:

- 1 bloc de tratare biologică de 2500 m³/24h, construit, capacitatea totală ajungând la 5000 m³/24h instalat,

- 2 platforme de tratare a nămolului construite;
- drum de acces construit și teritoriul amenajat;
- 10,4 km de rețea de canalizare în sectorul Căușenii Vechi construite;
- 3 Stații de pompare a apelor uzate (SPAU) construite.

Valoarea totală a proiectului a constituit 72.799.570,19 lei, dintre care 59.985.645,71 lei (82,4%) provin din FNDRL, iar 12.813.924,48 lei (17,6%) reprezintă contribuția Consiliului raional Căușeni. Urmare, aproximativ 16.000 de locuitori din orașul Căușeni vor beneficia de un sistem de canalizare sigur, eficient și ecologic.

Sursa foto: adrsud.md

Sursa foto: adrsud.md

Un alt proiect finalizat în regiunea Sud a fost „Asigurarea accesului la servicii de canalizare în orașul Căușeni prin extinderea rețelelor și regionalizarea serviciului”. Prin realizarea acestui proiect, s-au obținut 21,92 km de rețea de canalizare și 4 stații de pompare a apelor uzate în orașul Căușeni.

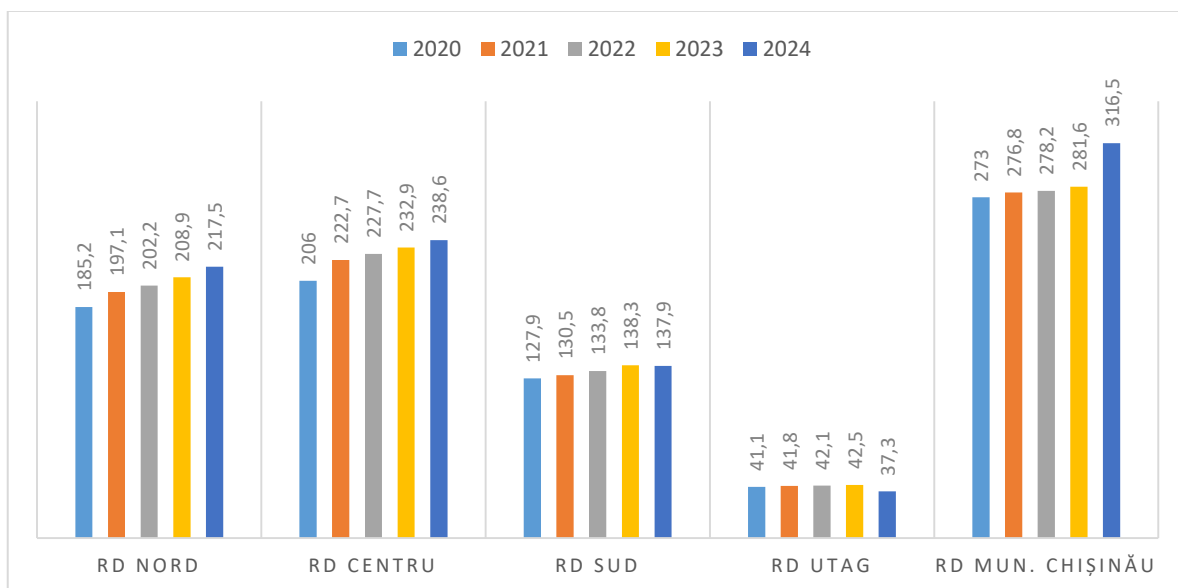
Urmare, circa 7654 locuitori vor putea fi deserviți de un sistem centralizat de canalizare sigur și eficient.

Valoarea totală a proiectului a constituit 62.517.178,85 MDL, din care 53.349.659,74 MDL (85,34 %) provin din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală, iar 9.167.519,11 MDL (14,66 %) reprezintă contribuția Primăriei orașului Căușeni.

De asemenea, în regiunea UTA Găgăuzia a fost finalizat proiectul „Construcția rețelelor de alimentare cu apă și canalizare din sectorul Zayalpujie din mun. Comrat”, indicatorii obținuți fiind prezentați în tabelul de mai sus.

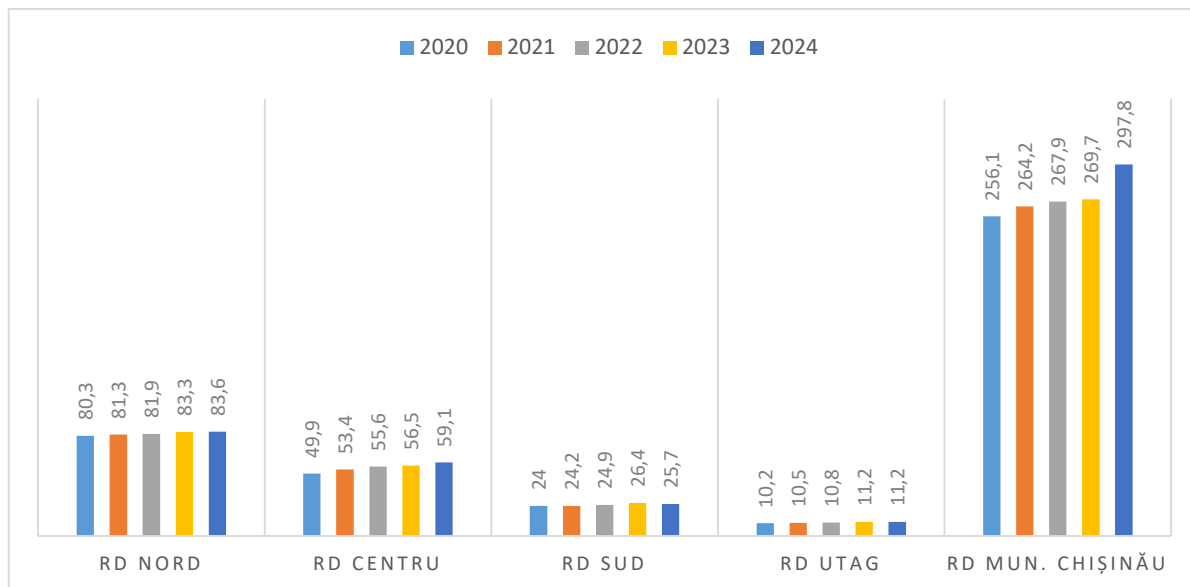
Potrivit datelor BNS, indicatorii privind îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare înregistrează creșteri de la an la an:

Fig. 4. Evoluția numărului de locuințe conectate la serviciul public de alimentare cu apă 2020-2024³⁴

Sursa: elaborat de autori în baza datelor BNS

Fig. 5. Evoluția numărului de locuințe conectate la serviciul public de canalizare 2020-2024³⁵

Sursa: elaborat de autori în baza datelor BNS

³⁴ Informația pentru anul 2025 nu este disponibilă pe BNS.

³⁵ https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/60%20Statistica%20regionala/60%20Statistica%20regionala_06%20LOC/LOC020220reg.px/?rxid=9a62a0d7-86c4-45da-b7e4-fecc26003802. Informația pentru anul 2025 nu este disponibilă pe BNS.

2.2. Dezvoltarea infrastructurii de suport pentru afaceri

Elementul cheie al acestui obiectiv vizează crearea de noi structuri regionale și locale de sprijinire a afacerilor, modernizarea și extinderea celor existente având ca scop atragerea investițiilor, revigorarea și dezvoltarea economiilor locale și regionale, și anume: incubatoare și acceleratoare de afaceri, centre de inovare tehnologică, centre de business, Parcuri Industriale și Zone/subZone Economice Libere.

În perioada de raportare, a fost finalizat un singur proiect: „Crearea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare pentru suburbia Soroca a Zonei Economice Libere Ungheni-Business” din regiunea Nord. În cadrul proiectului s-au construit: 3.938 m de gazoduct, 3.000 m de rețea electrică în cablu de 10 kV și 2.510 m de căi de acces cu o suprafață totală de 6.909 mp. Valoarea totală a proiectului a constituit 25,1 mil. lei.

Sursa: adrnord.md

Astfel de platforme industriale sunt instrumente eficiente pentru dezvoltarea regională a țării și contribuie direct la dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, implementarea tehnologiilor moderne și la crearea locurilor de muncă.

Tabelul nr. 6. Indicatorii aferenți Direcției prioritare 2.2. Dezvoltarea infrastructurii de suport pentru afaceri din SNDR, obținuți în 2025

Indicatori stabiliți de SNDR 2022-2028	Indicatori obținuți în 2025				
<ul style="list-style-type: none"> Rată de ocupare și de activitate în regiuni crescută; 	Datele disponibile pentru o parte din indicatori arată atât tendințe crescătoare, cât și descrescătoare (conform diagramelor):				
		RD Nord	RD Centru	RD Sud	RD UTAG

<ul style="list-style-type: none"> ● Nivel al salariului mediu în regiuni crescut; ● Grad de dotare a orașelor-centre raionale cu platforme economice echipate cu toate utilitățile publice, pentru sprijinirea investițiilor și generării de locuri de muncă pentru zonele rurale proxime, sporit. 	<i>Rată de ocupare³⁶ și de activitate în regiuni crescută³⁷</i>	<u>Ocupare:</u> 40% <u>Activitate:</u> 42,1%	<u>Ocupare:</u> 34,4% <u>Activitate:</u> 35,5%	<u>Ocupare:</u> 35,3% <u>Activitate:</u> 35,9%	³⁸	<u>Ocupare:</u> 48,5 % <u>Activitate:</u> 50,8%
	<i>Nivel al salariului mediu în regiuni crescut³⁹</i>	12 216,3 lei	12 189,7 lei	12 069,8 lei	10 759,4 lei	18 098,8 lei
	<i>Grad de dotare a orașelor-centre raionale cu platforme economice echipate cu toate utilitățile publice, pentru sprijinirea investițiilor și generării de locuri de muncă pentru zonele rurale proxime, sporit⁴⁰.</i>	-	-	În Regiunea de Dezvoltare Sud își desfășoară activitatea: -2 Zone ale Antreprenoriatului Liber: ZAL Tvardița și ZAL PP Taraclia; -5 sub-ZEL-uri administrate de ZEL Bălți: sub-ZEL Cahul (2 terenuri distincte); sub-ZEL Cimișlia; sub-ZEL Căușeni; sub-ZEL Ștefan Vodă. -2 Parcuri industriale: Parcul Industrial Cimișlia și Parcul Industrial Cahul; -4 incubatoare de afaceri: IA Ștefan Vodă; IA Leova; IA Cimișlia; IA Cahul.	Conform datelor oferite de ADR UTAG, gradul de dotare a centrelor raionale cu zone economice, dotate cu toate utilitățile, pentru susținerea investițiilor și crearea de locuri de muncă este de 100%, întrucât toate centrele raionale dispun de întreaga infrastructură necesară: Parcul industrial Comrat Incubator de afaceri din mun. Ceadr-Lunga Zona Economică Liberă	-

³⁶https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/30%20Statistica%20sociala/30%20Statistica%20sociala_03%20FM_03%20MUN_MUN010/MUN111000reg.px/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774

³⁷https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/30%20Statistica%20sociala/30%20Statistica%20sociala_03%20FM_03%20MUN_MUN010/MUN111000reg.px/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774. Rata totală pe țară în 2025 a constituit 41,8%.

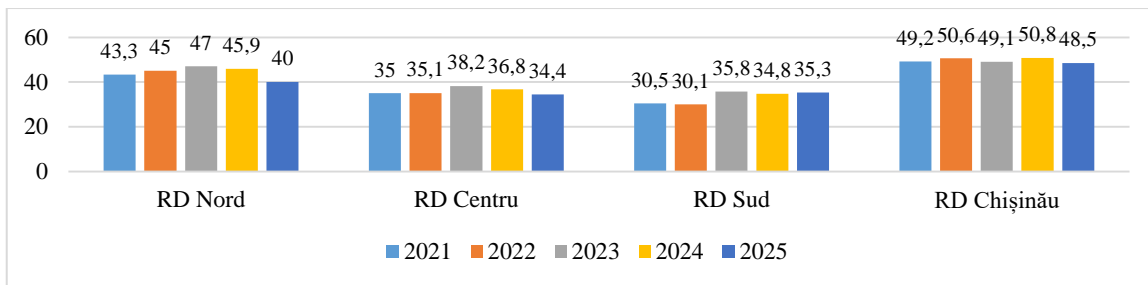
³⁸ Date indisponibile pe BNS pentru RD UTAG.

³⁹https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/30%20Statistica%20sociala/30%20Statistica%20sociala_03%20FM_SAL010_serii%20lunare/SAL014910reg.px/?rxid=000a2306-19fd-4853-9056-4eacb67be3a5.

⁴⁰ Date indisponibile.

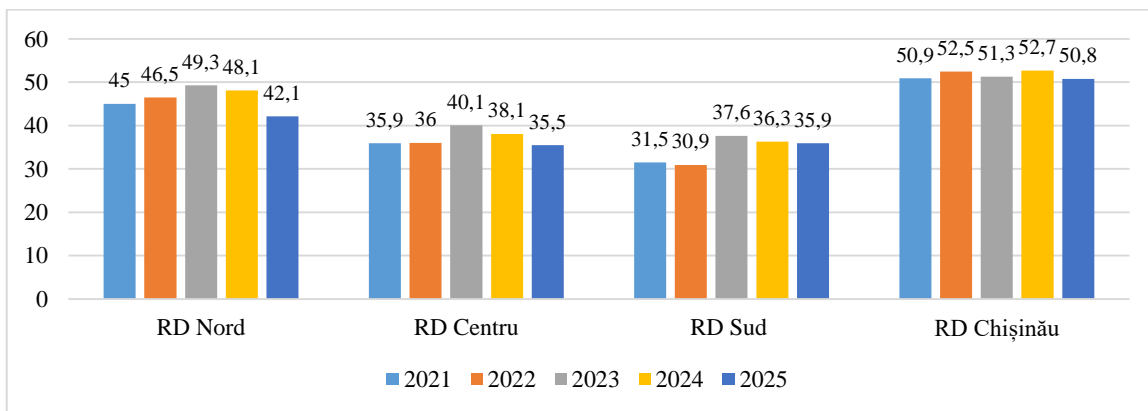
Sursa: Edolaborat de autori în baza datelor BNS și datelor furnizate de ADR

Fig. 6. Evoluția ratei de ocupare în regiuni (2021-2025)

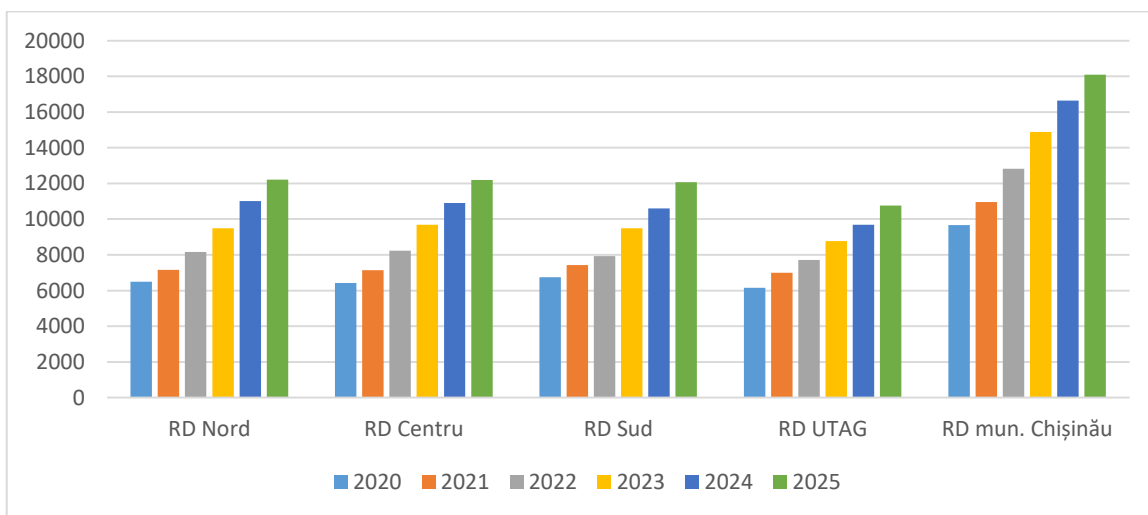
Sursa: Elaborat de autori în baza datelor BNS

Fig. 7. Evoluția ratei de activitate în regiuni (%) în 2021-2025

Sursa: Elaborat de autori în baza datelor BNS

Fig. 8. Evoluția nivelului salariului mediu lunar brut 2020-2025

2.3. Sprijinirea procesului de adaptare a regiunilor la schimbările climatice, prevenirea riscurilor și reziliența în fața dezastrelor

Obiectivul strategic vizează sprijinirea eficienței energetice și extinderea utilizării energiei din surse regenerabile în infrastructurile publice, inclusiv în clădirile publice.

Tabelul nr. 7. Indicatorii aferenți Direcției prioritare 2.3. Sprijinirea procesului de adaptare a regiunilor la schimbările climatice, prevenirea riscurilor și reziliența în fața dezastrelor din SNDR, obținuți în 2025

Indicatori stabiliți de SNDR 2022-2028	
<ul style="list-style-type: none"> ● % de clădiri publice cu eficiență energetică îmbunătățită ● % de terenuri agricole cu acces la servicii de irigare 	
Indicatori obținuți în 2025	
<ul style="list-style-type: none"> ● % de clădiri publice cu eficiență energetică îmbunătățită: -⁴¹ ● % de terenuri agricole cu acces la servicii de irigare: -⁴² <p>*ADR UTAG a menționat că în regiune 3,43% (6 337 ha) din suprafața totală a terenurilor de 184 850,92 ha sunt cu acces la servicii de irigare.</p>	
Indicatori suplimentari obținuți în 2025	
<p>În 2025, prin Programul „Satul European” au fost implementate 66 proiecte privind construcția, renovarea/reabilitarea clădirilor publice, inclusiv prin măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice (creșterea performanței energetice) a clădirilor publice și 5 proiecte privind instalarea sistemelor de producere și furnizare a energiei folosind surse regenerabile;</p> <p>În rezultatul implementării proiectelor de dezvoltare locală au fost obținuți următorii indicatori:</p>	
Instituții publice și de menire socială reconstruite (un)	197,00
Grădinițe / Instituții de educație timpurie renovate (un)	56,00
Gimnazii renovate (un)	37,00
Licee renovate (un)	14,00
Centre de asistență medicală (un)	6,00
Centre de asistență socială / Centre comunitare (un)	3,00
Biblioteci Publice renovate (un)	1,00
Sediul primăriilor renovate (un)	13,00
Complex sportiv/stadion/ locație sportivă/teren de sport amenajate (un)	34,00
Zone de agrement/Parcuri Publice amenajate, construite (un)	15,00
Terenuri de joacă (un)	36,00
Case de cultură/ Cămine culturale / Centre culturale renovate (un)	58,00
Muzee renovate (un)	2,00
Monumente istorice (un)	1,00
Localități beneficiare de infrastructura reabilitată	281,00
Acces îmbunătățit la condiții de muncă/învățământ/odihnă:	
- cadre didactice / angajați (pers)	3.399,00
- elevi (pers)	26.096,00

⁴¹ Date indisponibile.

⁴² Indicatorii nu sunt raportați de BNS și nu sunt produși de MIDR.

- copii (pers)	13.903,00
- locuitori (pers)	438.588,00
- membri ai colectivelor artistice (pers)	4.803,00
Locuri de muncă create (un)	87,00
Parc/ Centrală / Stație fotovoltaică (un)	10,00
Capacitatea (kW)	914,00
Instituții publice echipate/dotate cu sisteme fotovoltaice	3,00
Localități cu sistem de producere a energiei din surse regenerabile (un)	9,00
Instituții publice beneficiare de sursele de energie regenerabile	25,00
Locuitori cu acces la sursele regenerabile de energie(pers)	42.232,00

La nivel regional, în RD UTAG a fost implementat proiectul „Complexul măsurilor de eficiență energetică a Centrului de Sănătate mun. Comrat”.

Sursa: Elaborat de autori în baza datelor furnizate de ADR/ONDRL

Obiectivul general 3. Îmbunătățirea mecanismelor și instrumentelor de coordonare și implementare a politicii naționale de dezvoltare regională

3.1 Eficientizarea operațională a cadrului de implementare

Una dintre prioritățile majore ale SNDR constă în îmbunătățirea cadrului de reglementare a dezvoltării regionale, precum și optimizarea și eficientizarea activității structurilor instituționale implicate în proces (CNCDDL, CRD, ADR, ONDRL). În acest sens, Strategia a stabilit următorii indicatori:

Tabelul nr. 8. Indicatorii aferenți Direcției prioritare 3.1 Sprijinirea procesului de adaptare a regiunilor la schimbările climatice, prevenirea riscurilor și reziliența în fața dezastrelor din SNDR, obținuți în 2025

Indicatori stabiliți de SNDR 2022-2028
<ul style="list-style-type: none"> • Cadru legal și regulator ajustat și aprobat, care asigură mecanisme clare de colaborare interinstituțională și eficiență la nivelul Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale, o structură optimă a consiliilor regionale pentru dezvoltare și bună funcționare a agențiilor de dezvoltare regională; • Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale reorganizat și consolidat instituțional; • Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale reorganizat și competențele de elaborare și coordonare a implementării politicii de dezvoltare regională consolidate; • Consiliile regionale pentru dezvoltare restructurate și reorganizate instituțional, ceea ce asigură optimizare și eficiență în modul de funcționare a acestora; • Agențiile de dezvoltare regională restructurate, ceea ce asigură un proces eficient și efectiv de implementare a documentelor de politici naționale și regionale la nivel regional; • Indicatori de performanță setați pentru activitatea agențiilor de dezvoltare regională; • Protocoale interinstituționale aprobate și aplicate pentru implementarea și monitorizarea proiectelor de dezvoltare regională.
Progrese 2025
<p>1. În 2025 au fost aprobate modificări la Hotărâre Guvernului nr. 172/2022 privind organizarea și funcționarea Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale prin care au fost clarificate și delimitate atribuțiile CNCDDL pe domeniile dezvoltării regionale, locale și urbane pentru evitarea suprapunerilor și lacunelor</p>

instituționale; optimizat procesului de luare a deciziilor la nivelul CNCDDL; asigurată abordarea intersectorială prin includerea ministrului Muncii și Protecției Sociale în componența CNCDDL.

2. Pentru Planurile de activitate anuale ale ADR pentru 2025, au fost setați indicatori de performanță după cum urmează:

Performanță și eficiență:

- Numărul de proiecte, dintre care: Finalizate (recepția la terminarea lucrărilor) și În proces de implementare;
- Numărul de proiecte atrase;
- Numărul de parteneriate stabilite;
- Numărul de noi documente elaborate/actualizate (programe, studii, ghiduri, etc).

Politici publice:

- Rata de implementare a Programului Operațional Regional Nord (POR Nord);
- Rata de participare a membrilor CRD la ședințele organizate;
- Numărul de propuneri pentru ajustarea documentelor de politici și screeningul bilateral.

Management instituțional:

- Rata de implementare a Planului de acțiuni al instituției;
- Gradul de valorificare a bugetului anual preconizat pentru implementarea proiectelor, %;
- Gradul de asigurare cu personal;
- Rata fluctuației personalului din cadrul autorității publice;
- Ponderea angajaților instruiți;
- Nivelul de transparență financiară;
- Nivelul de transparență a activității autorității;
- Numărul vizualizărilor repetate pe site-ul instituției;
- Numărul urmăritorilor în rețelele de socializare (Facebook, LinkedIn, YouTube, X, Instagram, Telegram, TikTok, OK)

Indicatorii au fost raportați trimestrial și anual.

3. În RD UTAG au fost create 2 comisii sectoriale regionale permanente (CSR) — pentru alimentare cu apă și canalizare, precum și pentru economie și turism.

Sursa: Elaborat de autori

3.2 Consolidarea mecanismului de finanțare al proiectelor de dezvoltare regională

Coform Strategiei, pentru acest indicator au fost setați următorii indicatori:

Tabelul nr. 8. Indicatorii aferenți Direcției prioritare 3.2 Consolidarea mecanismului de finanțare al proiectelor de dezvoltare regională din SNDR, obținuți în 2025

Indicatori stabiliți de SNDR 2022-2028
<ul style="list-style-type: none">• % de cofinanțare a proiectelor de dezvoltare regională;• % entităților de drept privat în rândul aplicanților și a partenerilor în implementarea proiectelor de dezvoltare regională.
Progrese 2025
<ul style="list-style-type: none">• Rata de cofinanțare a proiectelor de dezvoltare regională constituie 10% potrivit normelor în vigoare.• Potrivit HG nr. 152/2022, entitățile de drept privat (agenți economici) sunt eligibile în calitate de aplicant pentru măsura 1.2 (Dezvoltarea mediului antreprenorial) în cadrul proiectelor de dezvoltare regională, în condițiile unei activități de cel puțin 3 ani în domeniul respectiv de la momentul fondării până la depunerea cererii de finanțare. În 2025, nu au fost anunțate apeluri de selectare a proiectelor de dezvoltare regională pentru măsura respectivă.

	RD Nord	RD Centru	RD Sud	RD UTAG	RD mun. Chișinău
% de cofinanțare a proiectelor de dezvoltare regională		35,27% cofinanțare din surse externe (kfw) 12% contribuția APL	100 % din proiectele implementate au avut asigurată cofinanțarea.	10%	
% entităților de drept privat în rândul aplicanților și a partenerilor în implementarea proiectelor de dezvoltare regională		0	0	0	

Sursa: Elaborat de autori în baza informațiilor furnizate de ADR

3.3. Operaționalizarea Regiunii de Dezvoltare Chișinău

Pentru perioada de implementare a SNDR 2022-2028 s-a propus a fi lichidată restanța privind operaționalizarea RD Chișinău. În acest scop, au fost stabiliți următorii indicatori:

Tabelul nr. 8. Indicatorii aferenți Direcției prioritare 3.3 Operaționalizarea Regiunii de Dezvoltare Chișinău din SNDR, obținuți în 2025

Indicatori stabiliți în SNDR 2022-2028
<ul style="list-style-type: none"> • Concept al cadrului organizațional și de funcționare a RD Chișinău și a structurilor instituționale regionale elaborat, consultat public, aprobat și pus în aplicare; • Cadrul național de reglementare a operaționalizării RD Chișinău și RD UTA Găgăuzia ajustat cadrului regional de operare a instituțiilor și organelor de implementare a politicii naționale de dezvoltare regională; • Consiliul Regional pentru Dezvoltare Chișinău și Agenția de Dezvoltare Regională Chișinău create conform rigorilor cadrului legal; • Program de consolidare a capacităților instituționale ale Consiliului regional pentru dezvoltare Chișinău și Agenția de Dezvoltare Regională Chișinău realizat astfel încât aceste structuri să fie operaționale; • Documente strategice regionale (programe operaționale regionale) elaborate, consultate public și puse în aplicare; • Volum al finanțărilor atrase în implementarea de proiecte de dezvoltare regională în RD Chișinău; • Program operațional regional pentru RD Chișinău aprobat și inițiat spre implementare, care va ținti îmbunătățirea conectivității internaționale și externalizării economiei municipale.
Progrese 2025
<ul style="list-style-type: none"> • În 2025, consolidarea capacităților instituționale ale ADR Mun. Chișinău s-a realizat prin participarea angajaților la activități de formare și schimb de experiență în domeniul dezvoltării regionale, după cum urmează: <ul style="list-style-type: none"> - 1 curs de formare în cadrul proiectului „Implementarea programului de consolidare a capacităților instituțiilor publice responsabile de politica de dezvoltare regională și locală în contextul statutului de țară candidată la UE al Republicii Moldova”, conform Programului de consolidare a capacităților pentru instituțiile responsabile de implementarea politicii de dezvoltare regională și locală, gestionat de MIDR, în perioada februarie – martie 2025 (6 angajați); - 1 vizită de studiu în Polonia (Krakovia, Varșovia, Tarnov): 7 aprilie-12 aprilie (2 angajați);

- 1 atelier de lucru „*Training session on EU Cohesion Policy and Chapter 22 for the authorities of the Republic of Moldova*” organizat de către Cancelaria de Stat: 14.05.2025-15.05.2025 (1 angajat);
- 1 training pentru Formatori, organizat de către Solidarity Fund PI în Moldova, cu suportul DS Consulting din Polonia, cu tematica „*Conceptul de instruire pentru APL în dezvoltarea și managementul integrat al proiectelor*”: 23.07.2025-29.07.2025 (3 angajați);
- 1 Curs de instruire „*Managementul Proiectelor Guvernamentale*”, organizat de către Cancelaria de Stat a Republicii Moldova: 21 iulie-1 august 2025 și 8-19 septembrie 2025 (1 angajat);
- 4 ateliere de lucru pe marginea actualizării metodologiei de elaborare și implementare a programelor de revitalizare urbană, cu suportul IRMiR și MIDR: 26.06.2025-27.06.2025; 22.09.2025;28.10.2025-29.10.2025; 11.12.2025-12.12.2025 (3 angajați);
- 1 training organizat de I.P Institutul Național de Administrație și Management Public cu suportul PNUD Moldova „*Consolidarea capacităților instituționale pentru absorbția fondurilor Uniunii Europene*”: 01.12.2025-02.12.2025 (3 angajați);
- 1 sesiune de instruire, organizată de MIDR, în colaborare cu Ministerul Fondurilor pentru Dezvoltare și Politică Regională al Republicii Polone, dedicată pregătirii și implementării programelor și proiectelor finanțate din fonduri UE: 03.12.2025 (1 angajat).
- În ceea ce privește volumul finanțărilor atrase, în 2025, au fost atrase din FNDRL finanțări pentru 102 proiecte aprobate în DUP 2025–2027 și în PAF în valoare de 36147,4 mii lei (buget precizat).

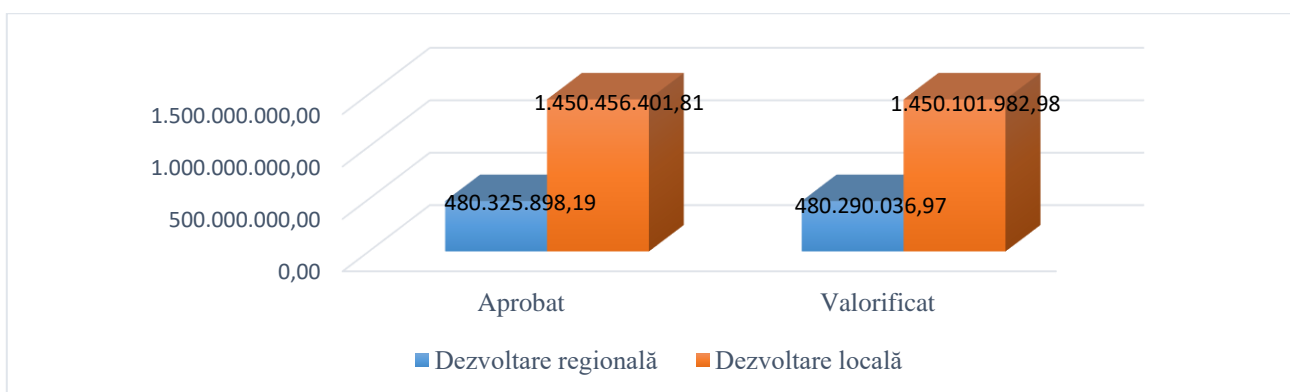
Structura proiectelor finanțate este următoarea:

- 3 proiecte aprobate în cadrul apelului pe listă din anul 2023 (com. Stăuceni, com. Bubuieci, s. Ghidighici);
- 7 proiecte aprobate în cadrul apelului competitiv din iulie 2024 (com. Băcioi, com. Bubuieci, s. Budești, com. Cruzești, or. Singera, com. Tohatin, com. Trușeni);
- 89 proiecte aprobate în cadrul apelului pe listă al Programului „*Curtea Europeană*”;
- 3 proiecte aprobate în cadrul apelului pe listă din anul 2025, inclusiv: Modernizare prin extindere a stației de epurare Goianul Nou, etapa II; Reabilitare drum de acces către Mănăstirea Condrîța; Restaurarea și reabilitarea clădirii fostei conduceri a Zemstvei Guberniale a Basarabiei.
- Programul operațional regional pentru RD Chișinău se află în elaborare, urmând să fie aprobat în 2026.

III. VALORIFICAREA MIJLOACELOR FINANCIARE ALOCATE DIN FNDRL ÎN 2025

Conform Legii bugetului de stat pentru 2025 nr. 310/2024 pentru Fondul național pentru dezvoltare regională și locală, în acest an au fost aprobate alocații inițiale în valoare de 701 500,0 mii de lei. Urmare a rectificărilor bugetare realizate pe parcursul anului, alocațiile au fost majorate până la 1 930 782,3 mii de lei. Gradul de asimilare a mijloacelor financiare alocate, la sfârșit de an a atins cota de 99,98 %.

Fig. 9. Valoarea mijloacelor FNDRL aprobate/valorificate pe domenii în 2025

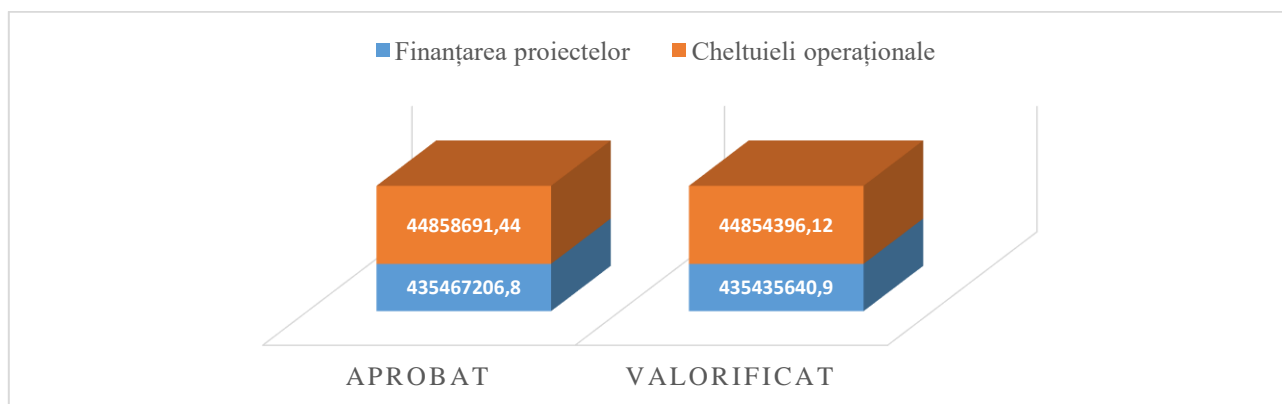

Sursa: Elaborat de autori

Din volumul total al mijloacelor alocate, pentru domeniul „Dezvoltare regională” au fost aprobate cheltuieli în valoare de 480 325 898,19 lei, dintre care 44 858 691,44 lei pentru organizarea și funcționarea Agențiilor de dezvoltare regională și 435 467 206,75 lei pentru finanțarea proiectelor de dezvoltare regională.

La sfârșitul anului 2025, bugetul valorificat pentru domeniul dezvoltării regionale a constituit 480 290 036,97 lei, dintre care 44 854 396,12 lei pentru organizarea și funcționarea Agențiilor de dezvoltare regională și 435 435 640,85 lei pentru implementarea proiectelor.

Fig. 10. Valoarea mijloacelor FNDRL aprobate/valorificate pe domeniul dezvoltare regională pentru proiecte și cheltuieli operaționale 2025

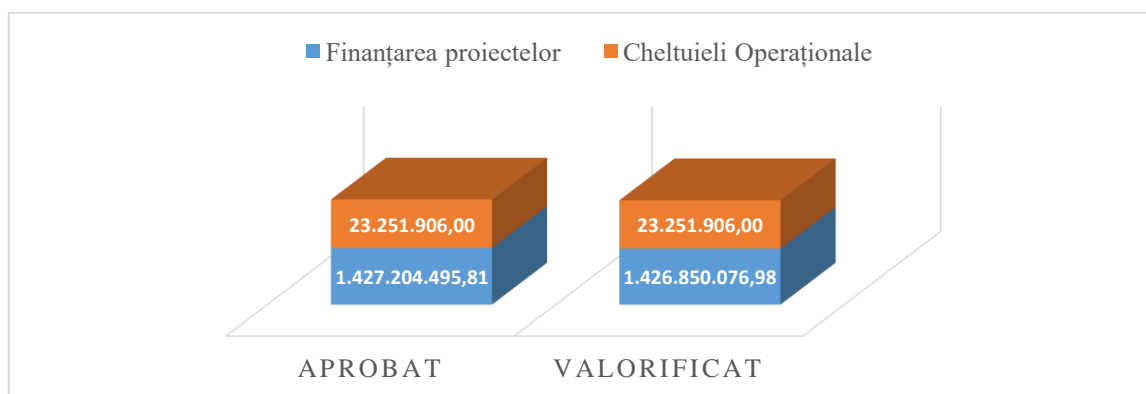

Sursa: Elaborat de autori

Pentru domeniul „Dezvoltare locală” au fost aprobate cheltuieli în valoare de 1 450 456 401,81 lei, dintre care 1 427 204 495,81 lei pentru finanțarea proiectelor și 23 251 906,00 lei pentru organizarea și funcționarea Oficiului Național de Dezvoltare Regională și Locală.

La sfârșit de an, bugetul valorificat a constituit 1 426 850 076,98 lei pentru finanțarea proiectelor și 23 251 906,00 lei pentru organizarea și funcționarea Oficiului Național de Dezvoltare Regională și Locală.

Fig. 11. Valoarea mijloacelor FNDRL aprobate/valorificate pe domeniul dezvoltare locală pentru proiecte și cheltuieli operaționale 2025

Sursa: Elaborat de autori

IV. PROVOCĂRI ȘI RISCURI

Una dintre provocările majore care vizează domeniul dezvoltării regionale și locale și influențează nemijlocit procesul raportării progreselor obținute în domeniu ține de actualizarea întârziată a principalilor indicatori statistici privind regiunile (PIB-regional, nr. întreprinderi, valoare investițiilor etc.), ceea ce împiedică obținerea unei imagini în dinamică a dezvoltării regionale pe termen scurt (trimestrial/semestrial).

De asemenea, Agențiile de Dezvoltare Regională și Oficiul Național de Dezvoltare Locală au raportat riscuri precum:

- Desfășurarea, repetată, în unele cazuri și de mai multe ori, a procedurilor de achiziții publice, din motivul contestărilor multiple ale rezultatelor acestor proceduri.
- Calitatea foarte joasă a documentației tehnice de proiect sau necesitatea efectuării în unele cazuri a studiilor de fezabilitate și a actualizării documentației de proiect.
- Divergențe între documentația de proiect cu situația reală a obiectului, care a provocat sistarea unor activități la proiecte.
- Neonorarea din partea antreprenorilor a obligațiilor contractuale, ceea ce a generat extinderea termenului de implementare a proiectelor.
- Majorarea costurilor pentru livrabile.
- Deficiențe la plenitudinea și corectitudinea documentației tehnice elaborate.
- Competențe insuficiente ale APL pe subiecte de achiziții publice.
- Impredictibilitatea termenilor de realizare a procedurilor de achiziții publice.
- Deficit de mijloace financiare alocate din FNDRL.
- Restanțe la angajamentele financiare asumate de către APL.
- Schimbarea actorilor antrenați în implementarea proiectelor.

Toate aceste riscuri și provocări pot afecta atingerea indicatorilor setați până în 2028.

V. PRIORITĂȚI PENTRU 2026

Pe parcursul anului viitor urmează a fi inițiată/continuată implementarea programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală care se regăsesc în Documentul Unic de Program, Programul Național de Dezvoltare și alte documente de politici. Direcția responsabilă de politicile în domeniu va continua monitorizarea implementării proiectelor de dezvoltare regională și locală și modului de valorificare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare Regională și locală. De asemenea, va fi asigurată coordonarea activităților Agențiilor de Dezvoltare Regională și Oficiului Național de Dezvoltare Regională și Locală.

La început de an urmează a fi aprobat Planul Anual de Finanțare a proiectelor de dezvoltare regională și locală pentru anul 2026.

Totodată urmează a fi desfășurat procesul de depunere și evaluare a propunerilor de proiecte de dezvoltare locală depuse în cadrul apelului lansat la sfârșit de 2025 în cadrul Programului Național „Servicii de creșe publice – Părinți angajați, copii la creșe”, ediția III, 2026.

La nivel de politici și acte normative, pentru anul viitor, în scopul îndeplinirii recomandărilor Curții de Conturi urmare a auditului gestionării FNDRL pentru perioada 2022-2024 este planificată

modificarea Hotărârii Guvernului nr. 152/2022 cu privire la aprobarea Regulamentului privind gestionarea mijloacelor financiare ale Fondului național pentru dezvoltare regională și locală și a Hotărârii de Guvern nr. 1235/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de transmitere a costurilor investiționale, formate în urma achiziționării de bunuri, servicii, construcții, reconstrucții sau îmbunătățirii acestora din contul mijloacelor Fondului național pentru dezvoltare regională și locală.

Totodată, în funcție de apelurile defășurate, vor fi operate modificări la Documentul Unic de Program pentru 2025-2027.

Pentru noua perioadă de programare: 2026-2028 urmează a fi elaborate și aprobate Programele Operaționale Regionale ale celor cinci regiuni de dezvoltare, cu coordonarea Ministerului.

Suplimentar, Direcția de politici în domeniu urmează să asigure elaborarea Rapoartelor anuale de progres pentru cele 4 documente de politici monitorizate (Strategia națională de dezvoltare regională 2022-2028, Programul național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere 2021-2027, Programul național de accelerare a dezvoltării mun. Bălți în calitate de pol de dezvoltare 2024-2028 și Programul național de dezvoltare locală 2024-2028).

De asemenea, în conformitate cu angajamentele din cadrul screeningului bilateral pentru Capitolul 22 „Politica regională și coordonarea instrumentelor structurale” și a acțiunilor planificate în Programul Național de Aderare 2025-2029, urmează a fi realizată evaluarea intermediară a Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională 2022-2028, aprobate actualizările la Liniile directoare de revitalizare urbană și Ghidul de vizibilitate a proiectelor de dezvoltare regională.

Toate inițiativele normative și activitățile aferente implementării proiectelor de dezvoltare regională și locală vor fi coordonate cu Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale prin organizare ședințelor ordinare și, la necesitate, extraordinare.

Subsecvent, va fi asigurată coordonarea activității Grupului de lucru 22 responsabil de capitolul de negociere „Politica regională și coordonarea instrumentelor structurale”.